

ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2005

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν Τεχνικό αποτελεί τη συνέχεια ενός καινοφανούς σε μέγεθος τεχνικού προγράμματος, το οποίο εκτελέστηκε το 2004 και σε ποσοστό ολοκλήρωσης που ξεπερνά το 90%. Ταυτόχρονα αποτελεί συνέχεια του επενδυτικού προγράμματος της τετραετίας, όπως αυτό επικαιροποιήθηκε και εγκρίθηκε.

Το 2004 ήταν η χρονιά που η Αθήνα ενόψει της διεξαγωγής των Ολυμπιακών αγώνων βρισκόταν στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος. Το 2005 θα πρέπει να αποδείξουμε πως η επιτυχημένη υπερπροσπάθεια έχει συνέχεια και ακολουθεί συγκεκριμένο προγραμματισμό δράσεων και επεμβάσεων, με μόνο στόχο την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στην πόλη της Αθήνας.

Ταυτόχρονα η αποτελεσματικότητα των έργων καθώς και η πλήρης ανταπόκριση στις δυσκολότερες προσδοκίες των πολιτών της πόλης, δημιουργεί αυξημένο αίσθημα ευθύνης και αποτελεσματικότητας για τη δημοτική αρχή.

Η πρακτική όμως της εφαρμογής σημαντικότερων παρεμβάσεων στο αστικό περιβάλλον του Δήμου πρέπει να διέπεται από την πλήρη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πηγών.

Έτσι στόχος της συνολικότερης δράσης της παρούσας δημοτικής αρχής είναι η συμμετοχή του πολίτη σε αυτά που άμεσα τον αφορούν. Ταυτόχρονα οι υπηρεσίες του Δήμου θα πρέπει να εκμεταλλευθούν όλα τα στοιχεία που θα βοηθήσουν στην εξυπηρέτηση του και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των.

Στα πλαίσια αυτά το παρόν Τεχνικό Πρόγραμμα, σε συνδυασμένη δράση με της υπόλοιπες διευθύνσεις του Δήμου, έχουν σαν πρωταρχικούς στόχους:

- Την αξιοποίηση όλων των οικονομικών πόρων που μπορεί να έχει ο Δήμος. Η μέχρι σήμερα πορεία απέδειξε πως μπορούν να εισπραχθούν και αξιοποιηθούν σημαντικότερα ποσά τα οποία διατίθενται από την ΕΕ (περίπου 12.000.000 € έχουν εγκριθεί το 2004 μόνο για τεχνικά έργα).
- Ορθολογική χρήση της συσσωρευμένης εμπειρίας και τεχνογνωσίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα αποκατάστασης των όψεων της Πρωτεύουσας.
- Την ολοκλήρωση συνολικών δράσεων παρεμβάσεων, σε ιδιαίτερα προβληματικές περιοχές της Αθήνας. Η εφαρμογή της ανάπλασης της περιοχής της Κολοκυνθούς αποτελεί μόνο την αρχή.

- **Ανάδειξη και απόδοση στους δημότες σημείων με αναξιοποίητες περιβαλλοντικές (Άλσος Προμπονά) και κτιριακές (Δ. Αγορά Κυψέλης, Μεταξουργείο κλπ.) δυνατότητες .**
- **Εξυπηρέτηση των συνθηκών διαβίωσης, μετά από εγκεκριμένες μελέτες και με κύριο άξονα το Δημότη (Ελεγχόμενη στάθμευση, Σταθμοί στάθμευσης αυτοκινήτων),**
- **Προώθηση και εκπόνηση μελετών. Η αποτελεσματικότητα, κατασκευασσιμότητα, η βέλτιστη οικονομοτεχνική απόδοση οποιουδήποτε έργου, απαιτεί την σύνταξη και έγκριση αντίστοιχης μελέτης.**
- **Σηματοδοτείται η απόφαση της Δημορχιακής Αρχής στην κατεύθυνση της εφαρμογής των κανόνων και της νομοθεσίας του κράτους. Ορόσημο για τα χρονικά των ΟΤΑ αποτελεί η έναρξη της εφαρμογής της ήδη υπογραμμένης σύμβασης του έργου της **Κατεδάφισης Αυθαιρέτων Κατασκευών .****

Η Στρατηγική επιλογή του Τεχνικού Προγράμματος έχει προδιαγραφεί από το εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα τετραετίας 2003-2006 του Δήμου Αθηναίων, η δε εξειδίκευση και κατανομή των έργων έχουν ως στόχο την περιφέρεια του Δήμου και έχει γίνει σύμφωνα με τις ανάγκες και προτεραιότητες που τα Δημοτικά Διαμερίσματα έθεσαν.

Η περιφέρεια είναι το κομμάτι του Δήμου Αθηναίων όπου επικεντρώνεται ο κύριος αναπτυξιακός στόχος του προγράμματος , τονίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ιστορία των γειτονιών και παράλληλα σηματοδοτώντας τον νέο ρόλο που καλείται να διαδραματίσει στο μέλλον.

Το επενδυτικό πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων επικεντρώνεται κυρίως στην :

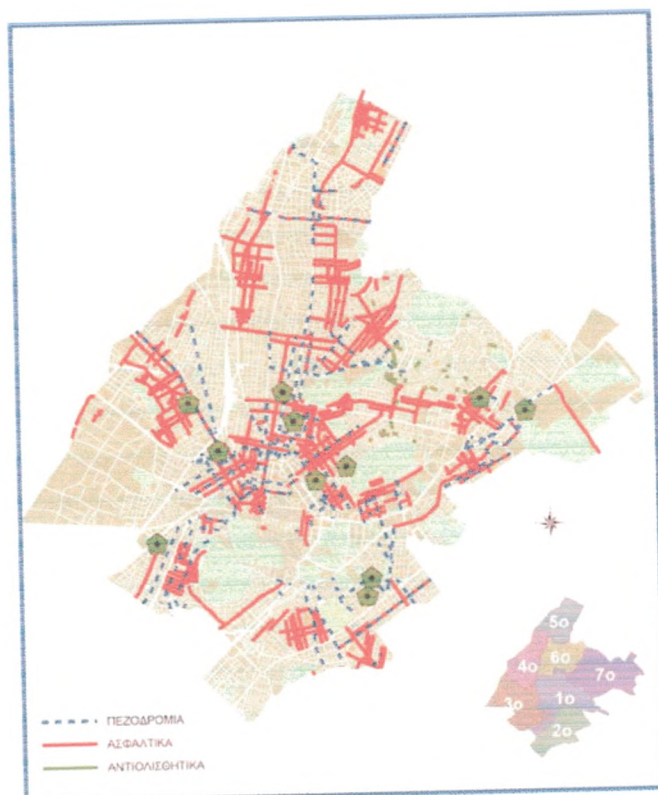
1. **Συνολική ανάπτυξη ολοκληρωμένων οικιστικών συνόλων.**
Σκοπός είναι η επικαιροποίηση και εφαρμογή των πολεοδομικών μελετών, με ταυτόχρονη εξασφάλιση χρηματοδότησης, από πόρους που παραμένουν αναξιοποίητοι, κυρίως λόγω έλλειψης μελετών, Έχει ήδη εξασφαλισθεί η χρηματοδότηση και ξεκινά άμεσα η υλοποίηση ανάπτυξης της γειτονιάς Κολοκυνθούς
2. **Συνέχιση και εκτέλεση απαλλοτριώσεων,** δράση η οποία κρίνεται σημαντικότερη από όλες, δράση υποδομής.
3. **Συνέχιση της ήδη μεγάλης παραγωγής έργου της αναβάθμισης σημαντικών αξόνων** που είτε ενώνουν σημαντικά κτίρια και μνημεία είτε είναι σημαντικοί άξονες ροής πεζών.
4. **Συνέχιση της αναβάθμισης του αστικού εξοπλισμού** υποδομών, πεζοδρομίων, επίπλωση δρόμων (πινακίδες ,καθίσματα, διαφημίσεις κτλ) φωτισμού και συντήρηση μνημείων (αγάλματα)
5. **Δημιουργία νέων χώρων αναψυχής** περιπάτου και άθλησης για τους κατοίκους. Στις αρχές του 2005 παραδίδεται ο ανακαινισμένος λόφος του Λυκαβηττού, ολοκληρώνεται η ανάπτυξη του χώρου του ΚΑΠΑΣ κλπ.

6. **Ολοκλήρωση των παρεμβάσεων σε κρίσιμα σημεία της πόλης**, όπως η γειτονιά Κολοκυνθούς, η επέκταση της πλατείας Λαγουμιτζή με την ένταξη του νεοαποκτηθέντος χώρου της ΔΕΗ μετά την ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης από το Δήμο κλπ
7. **Επέκταση του προγράμματος εξασφάλισης πρόσβασης σε δρόμους και Δημόσια κτίρια της πόλης σε ΑΜΕΑ κτλ.**
8. **Σύστημα διαχείρισης της κυκλοφορίας** (με κεντρικό άξονα τον κάτοικο) όπως:
 - ο Δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης κύρια για την εξυπηρέτηση των κατοίκων. Ήδη ξεκινά η κατασκευή επίγειου χώρου στάθμευσης οχημάτων στο χώρο του πρώην εργοστασίου «Μηναιΐδη Φωτιάδη», με ταυτόχρονη κατασκευή παιδικής χαράς και πάρκου αναψυχής, για τους κατοίκους.
 - ο Ελεγχόμενη στάθμευση για τους κατοίκους μα και τους επισκέπτες.
 - ο Δημιουργία περισσότερων των 4.000 νέων, θέσεων στάθμευσης δικύκλων στο κέντρο της Αθήνας.
 - ο Ενεργή και διαρκής συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων στην Επιτροπή συντονισμού ΜΜΜ του Υπ. Μεταφορών
9. **Συνεχίζεται το αποτελεσματικό μέτρο των ασφαλοστρώσεων και έργα οδοποιίας που καλύπτουν το σύνολο των 7 διαμερισμάτων.** Ενδεικτικό παράδειγμα της ήδη αποτελεσματικής συντήρησης του οδικού δικτύου της πόλης είναι η ελαχιστοποίηση των καθημερινών καταγραφών αποκατάστασης οδοστρωμάτων (3000 καταγραφές φθορών , λακκούβες , στις αρχές του 2003, 260 σήμερα).
10. **Εξασφάλιση της συντήρησης των ήδη κατασκευασμένων έργων.** Αυστηρή εφαρμογή της Κανονιστικής Απόφασης Αδειών Τομής. Συνεργασία και έλεγχος φορέων οι οποίοι επεμβαίνουν στην πόλη. Ολοκλήρωση Πιλοτικού Προγράμματος καταγραφής ποιότητας οδοστρώματος – πρόγραμμα συντήρησης .
11. **Συνέχιση της ομολογουμένως επιτυχημένης αισθητικής αναβάθμισης της πόλης με χρωματισμό των όψεων των κτιρίων και όπου αλλού μπορεί το χρώμα να παίζει κεντρικό ρόλο.**
12. **Προγραμματισμός νέων χώρων σχολικών κτιρίων και ιδιαίτερη μέριμνα για το σχεδιασμό των αύλειων χώρων των σχολείων αυτών.**
13. **Ολοκλήρωση του προγράμματος πολεοδομικών μελετών αναβάθμισης γειτονιών που καλύπτει πλέον όλο το Δήμο.**
14. **Δημοτικά ιατρεία, παιδικοί σταθμοί και άλλα κτίρια και υπηρεσίες προς όφελος του πολίτη.**
15. **Έργα αθλητισμού και εκσυγχρονισμός παιδικών χαρών.**
16. **Συνέχιση του προγράμματος ενίσχυσης ή προσθήκης φωτισμού στους δρόμους της Αθήνας.**

17. Ολοκλήρωση της ριζικής αναμόρφωσης του χώρου της Βαρβακείου πλατείας και Δημοτικής αγοράς, αναβαθμίζοντας πλήρως το οικιστικό τοπίο της ευρύτερης περιοχής.
18. Επεκτείνονται και προωθούνται υποδομές οι οποίες θα καλύπτουν πολιτισμικές δράσεις. Εκπονείται μελέτη ανάπλασης του χώρου του πρώην κινηματογράφου ΑΒ στα Πατήσια (5^ο ΔΔ)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2005

1. Συνεχίζεται το πρόγραμμα αναβάθμισης και ανάπλασης των προσόψεων των κτιρίων της πόλης.

2. Δίνεται έμφαση στην προσβασιμότητα σε ολόκληρο το Δήμο, καθώς και σε όλα τα Δημοτικά κτίρια.

3. Δημοπρατούνται άμεσα δύο υπόγειοι χώροι στάθμευσης (Κύπρου- Πατησίων, Σταθμού Λαρίσης).

4. Ολοκληρώνονται οι μελέτες για την παρόδια ελεγχόμενη στάθμευση με νέες εξελιγμένες μεθόδους, με κύριο άξονα τον κάτοικο της πόλης και εφαρμόζονται

5. Ολοκληρώνονται οι μελέτες καθώς και οι διαδικασίες χρηματοδότησης για την ανακατασκευή του Σαράφειου κολυμβητηρίου και ανάπλασης του περιβάλλοντα χώρου

6. Ολοκληρώνεται η τεχνικοοικονομική μελέτη ανάπλασης της Δημοτικής αγοράς της Κυψέλης.

7. Ολοκληρώνονται οι διαδικασίες χρηματοδότησης καθώς και των μελετών ανάπλασης και αξιοποίησης, ως χώρου αναψυχής του Άλσους Προμπονά.

8. Ολοκληρώνονται (ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις) τα έργα στον ήδη διαμορφωμένο χώρο της «ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ», η οποία και αξιοποιείται .

9. Αναβαθμίζεται το πράσινο στα περισσότερα άλση του Δήμου. (Λυκαβηττός, Στρέφη, Ιλισίων, Παγκρατίου, Αγ. Ιωάννη Κυνηγού, Φιλοπάππου, Ακαδημίας Πλάτωνος, Κολωνού, Σκουζέ, Ευελπίδων, Τουρκοβούνια, Χωροφυλακής.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ : ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΚΥΨΕΛΗΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ ΝΑ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΤΕΙ

Η Αγορά της Κυψέλης είναι ένα σημαντικό αρχιτεκτονικά κτίριο που πρέπει να χαρακτηριστεί διατηρητέο μνημείο, όπως υποδεικνύουν οι θέσεις της Αρχιτεκτονικής Σχολής Ε.Μ.Π. και του Τεχνικού Επιμελητηρίου και όπως συμβαίνει σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες σε ανάλογες περιπτώσεις.

Για τους κατοίκους της Κυψέλης η Αγορά είναι ένα δημόσιο κτίριο εγγεγραμμένο στην ατομική και συλλογική μνήμη, σημείο αναφοράς και ανάσας στον πυκνοδομημένο ιστό της πόλης, ένας ζωντανός χώρος εμπορίου με αμεσότητα σχέσεων ανάμεσα στους εμπόρους και τους αγοραστές.

Το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ είναι ριζικά αντίθετο στην απόφαση της πλειοψηφίας του Δημοτικού Συμβουλίου της Αθήνας να κατεδαφίσει την Αγορά για να ανεγείρει κτίριο στάθμευσης και ζητά την άμεση ανάκλησή της. Αξιοπίστες λύσεις στο πρόβλημα της στάθμευσης υπάρχουν πολλές και οπωσδήποτε δεν είναι λύση η κατεδάφιση ενός ιστορικού μνημείου.

ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΘΕΜΑΤΙΚΗ : ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Αφού καταστρέψαμε τις πόλεις μας με την απρογραμμάτιστη επέκταση και τις υψηλές πυκνότητες δόμησης, χωρίς την ανάλογη πρόβλεψη δημόσιων ελεύθερων χώρων και χώρων για κοινωνικές υποδομές (σχολεία, παιδικοί σταθμοί, τοπικά αθλητικά και πνευματικά κέντρα κλπ), βρισκόμαστε τώρα αντιμέτωποι με το πρόβλημα των αυτοκινήτων.

Το ΙΧ αυτοκίνητο και τα αυτοκίνητα τροφοδοσίας επιτίθενται στο δημόσιο χώρο, τον καταλαμβάνουν χωρίς αρχές και κανόνες, με αποτέλεσμα να επικρατεί και εδώ –όπως και σε άλλους τομείς της κοινωνικής μας ζωής- ο ‘νόμος του ισχυρού’, δηλαδή του τσαμπουκά.

Η μέχρι σήμερα ακολουθούμενη πολιτική στάθμευσης είναι ασταθής, αποσπασματική και επικεντρώνεται στην επιλογή της κατασκευής μεγάλων υπόγειων κτιρίων σε δημόσιους χώρους κεντρικών περιοχών. Επιπλέον, δεν έχει ποτέ αξιολογηθεί συνολικά ως προς τα αποτελέσματα · φαίνεται, λοιπόν, ότι δεν είναι στόχος η επίλυση του ζητήματος της στάθμευσης και η αναβάθμιση της ποιότητας των πόλεων αλλά η αύξηση των εσόδων μέσω μιας ακόμα ‘αξιοποίησης’ της δημόσιας γης. Στην πολιτική αυτή αντιπαρά τίθεται η θέση ότι όσο περισσότερες θέσεις στάθμευσης κατασκευάζονται στο κέντρο τόσο μεγαλύτερη προσέλευση ΙΧ γίνεται και τελικά διαιωνίζεται το πρόβλημα.

Η σύγχρονη αντίληψη για μια βιώσιμη πολιτική μεταφορών εμμένει στην επιλογή προώθησης των **δημόσιων συγκοινωνιών** για την εξυπηρέτηση των πολεοδομικών κέντρων, σε συνδυασμό με ήπια μέτρα όπως η ελεγχόμενη –με παρκόμετρα- στάθμευση. Αντίθετα στις περιοχές κατοικίας είναι αναγκαίο να υπάρξει μια συστηματική δέσμη μέτρων, που θα ενισχύει την κατασκευή κτιρίων στάθμευσης με στόχο την **σταδιακή αντικατάσταση της ‘στάθμευσης παρά την οδό’** ώστε να ανασάνει ο δημόσιος χώρος και να βελτιωθεί η ποιότητά του. Ο στόχος αυτός ήταν από τους βασικούς για την πολεοδομική ανασυγκρότηση της γειτονιάς στη δεκαετία του 80, που δυστυχώς δεν υπηρετήθηκε.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

- Εφαρμογή **πολιτικής αναπλάσεων**, όχι μόνο με πεζοδρομήσεις αλλά με έλεγχο της οικοδομικής πυκνότητας των περιοχών, διεύρυνση του δημόσιου χώρου με αγορά οικοπέδων από τον Δήμο και καθιέρωση πολιτικής χρήσεων γης. Στο σύστημα αυτό μπορεί να λειτουργήσουν **υπόγειοι χώροι στάθμευσης σε τμήματα δρόμων που θα μετατραπούν σε πεζόδρομους**.
- Συστηματική εφαρμογή της υποχρέωσης **κατασκευής χώρων στάθμευσης στις νέες οικοδομές**,
- Τήρηση των ιδίων υποχρεώσεων για εξασφάλιση θέσεων στάθμευσης σε περίπτωση αλλαγής χρήσης παλαιών κτιρίων για δραστηριότητες μεγάλης προσέλευσης (super market, συνεργεία, εστιατόρια κλπ) στα πλαίσια του **ελέγχου περιβαλλοντικών επιπτώσεων προ της έκδοσης άδειας λειτουργίας**.
- Τόνωση της **πολιτικής επιδοτήσεων για την κατασκευή κτιρίων στάθμευσης** μέσω της νομοθεσίας περί κινήτρων. Σήμερα η πολιτική αυτή αφορά μεγάλα κτίρια (ελάχιστο 80 θέσεων) ενώ είναι δεδομένο ότι στις γειτονιές της Αθήνας υπάρχει ζήτηση και για μικρότερα κτίρια, ακόμα και αν αυτά αφορούν μόνο δίκυκλα.
- Εντοπισμό **μεγάλων οικοδομήσιμων οικοπέδων σε πυκνοδομημένες περιοχές στα οποία θα είναι υποχρεωτική η κατασκευή κτιρίων στάθμευσης** σε συνδυασμό με την βελτίωση των κινήτρων ώστε να είναι αποδοτική αυτή την επιλογή έναντι της κατασκευής νέων πολυκατοικιών, ή αποκλειστικά εμπορικών χρήσεων.
Στην περίπτωση των κτιρίων στάθμευσης, ιδιαίτερα των μεγάλων, φορέας κατασκευής ή συγχρηματοδότης μπορεί να είναι ο Δήμος
- Εφαρμογή της ισχύουσας υποχρέωσης του ταμείου Πολεοδομικών Εφαρμογών (ΕΤΕΡΠΣ) να προσανατολίζει τα ειδικά κονδύλια **στην χρηματοδότηση κτιρίων στάθμευσης**. Ο συνδυασμός κατασκευής υπογείων γκαράζ σε νέα δημόσια κτίρια τοπικών υποδομών είναι αποδεκτή λύση όταν εξυπηρετείται η στάθμευση των κατοίκων και υπάρχουν οι πολεοδομικές προϋποθέσεις για περιορισμό της όχλησης.

ΝΑ ΣΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΚΥΨΕΛΗΣ

Το δημοτικό συμβούλιο της Αθήνας στη συνεδρίαση του της 25^{ης} Οκτωβρίου 2004 αποφάσισε την εκπόνηση «Τεχνικής – οικονομοτεχνικής και κυκλοφοριακής μελέτης αξιοποίησης της αγοράς της Κυψέλης».

Η ιστορική Αγορά της Κυψέλης απειλείται άμεσα με κατεδάφιση εάν η μελέτη, που προκηρύχθηκε, εφαρμοστεί. Στη θέση της θα οικοδομηθεί ένας πολυώροφος χώρος στάθμευσης.

Η Κυψέλη θεωρείται και είναι η πιο πυκνοδομημένη γειτονιά της Αθήνας. Ως εκ τούτου συχνά προβάλλεται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και φέρεται στη λαϊκή αντίληψη ως υποβαθμισμένος και μειονεκτικός τόπος κατοίκησης.

Ισχυρίζομαι ότι, παραταύτα, η Κυψέλη διαθέτει τα αρχιτεκτονικά, πολεοδομικά και λειτουργικά στοιχεία ανάπτυξης – ανασυγκρότησης της αρχιτεκτονικής μορφής του αστικού χώρου και ανάδειξης της πολυλειτουργικής της ταυτότητας.

Πρώτα απ' όλα η Κυψέλη αποτελεί ένα ανθολόγιο νεοελληνικής αρχιτεκτονικής από την κλασικιστική εποχή, την προπολεμική και μεταπολεμική περίοδο του μοντέρνου κινήματος, μέχρι και σήμερα. Διαθέτει αξιόλογα δημόσια κτίρια ή κτίρια συλλογικών χρήσεων, όπως τα θέατρά της, τον διαμήκη κοινόχρηστο, πολυλειτουργικό άξονα της Φωκίωνος Νέγρη, καθώς και σημειακά ευανάγνωστα αρχιτεκτονικά και πολεοδομικά στοιχεία, που μπορούν, αναδεικνυόμενα, να λειτουργήσουν ως τοπόσημα και να συγκροτήσουν την αντιληπτική οργάνωση του χώρου. Τέλος, διαθέτει χρήσεις συμβατές με την κατοικία που συμβάλλουν όχι μόνο στην άνεση και τον πλούτο της καθημερινής ζωής αλλά και στην αναγνωσιμότητα και οικειοποίηση της συνοικίας από τους κατοίκους της.

Η πολεοδομία και η αρχιτεκτονική της νεοφιλελεύθερης εποχής των Ολυμπιακών Αγώνων εξαφάνισαν από τον δημόσιο διάλογο τις δυνατότητες που έχουν οι άμορφες και αρνητικά πολυφορτισμένες πόλεις μας να ανασυγκροτηθούν. Στην περίπτωση της Κυψέλης, που θα μπορούσε να παρουσιαστεί, μέσα από μια συνολική «βήμα-βήμα», ήπια ανάπτυξη, θελκτική και ζωντανή στα μάτια των κατοίκων της, όχι μόνο αυτή η εκδοχή δεν συζητείται αλλά χάνονται συνεχώς οι υλικές προϋποθέσεις ενός τέτοιου σχεδίου.

Με αυτή την εισαγωγή θα μιλήσω για τη μεγάλη αξία της Αγοράς της Κυψέλης. Θα μπορούσε κανείς να σταθεί αποκλειστικά στην αρχιτεκτονική της αξία, παρακάμπτοντας τη σημασία του κτιρίου για την περιοχή. Η αγορά είναι ένα δημοτικό κτίριο, μέρος ενός σχεδίου κατασκευής αγορών που εκπόνησε ο Δήμος της Αθήνας στα 1935.

Από την ανακήρυξη της Αθήνας ως πρωτεύουσας του ελληνικού κράτους και την εφαρμογή του σχεδίου Klenze, το 1934 μέχρι το τέλος του 19^{ου} αι. αλλά ακόμα και μέχρι τον β' παγκόσμιο πόλεμο, τα σχέδια των ελληνικών πόλεων δεν είναι δισδιάστατες διευθετήσεις του χώρου, ρυμοτομικά επί χάρτου. Μεριμνούν για τη μορφή της πόλης μέσα από τον σχεδιασμό των δημόσιων ανοιχτών χώρων και των δημόσιων κτιρίων. Η Αθήνα διαμόρφωσε εκείνη την εποχή χαρακτηριστικά πόλης καθώς όλα σχεδόν τα δημόσια κτίρια και οι πλατείες της σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν αυτή την περίοδο. Φανταστείτε τι θα συνέβαινε αν αφαιρούσαμε από την πόλη, παραδείγματος χάριν, τη Βουλή, την Ακαδημία, τη Βιβλιοθήκη, το Πανεπιστήμιο, το Πολυτεχνείο, το παλιό Βρεφοκομείο, το Πολιτικό Νοσοκομείο (τα δύο τελευταία είναι τώρα Πνευματικά Κέντρα), την Κεντρική Αγορά, και άλλα ανάλογα κτίρια. Η αγορά της Κυψέλης δεν είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με πολύ γνωστά δημόσια κτίρια, είναι απλώς άλλης εποχής (1935) και συνοικιακής κλίμακας.

Μόνιμες αγορές άρχισαν να σχεδιάζονται σε όλες τις ευρωπαϊκές πόλεις από τον 19^ο αι. και αποτέλεσαν ένα από τα πιο αξιόλογα πεδία αρχιτεκτονικού, τυπολογικού και μορφολογικού, πειραματισμού. Έγιναν ζωντανά κύτταρα των πόλεων, σήμερα τόποι μνήμης, πολύ αγαπητά σε πολλές γενιές, στον εγχώριο και ξένο πληθυσμό και τους επισκέπτες. Στην Ελλάδα θ' αναφέρω μόνο δύο παραδείγματα πολύ γνωστών επαρχιακών αγορών – αυτή των Χανίων, που αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία της ταυτότητας της πόλης και την αγορά του Αιγίου που στεγάζει, ανακαινισμένη, πολιτιστικές χρήσεις.

Πρέπει, επίσης, να επισημάνω ότι σε όλες τις ευρωπαϊκές πόλεις η αρχιτεκτονική του μοντέρνου κινήματος, χαρακτηριστικό δείγμα του οποίου είναι η Αγορά της Κυψέλης, ανήκει στην ιστορική παράδοση που διατηρείται, αξιολογείται και ερευνάται σε ειδικά ινστιτούτα. Στην Ελλάδα, πλην ορισμένων μοντέρνων κτιρίων στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, στο οποίο σταμάτησε η κατεδάφιση αφού είχε ήδη συντελεστεί μια μεγάλη καταστροφή, και ορισμένες πολυκατοικίες, κυρίως επωνύμων αρχιτεκτόνων (π.χ. η Μπλε Πολυκατοικία στα Εξάρχεια), για τα έργα του μοντέρνου κινήματος δεν υπάρχει καμμία μέριμνα. Έτσι θα φεύγουν σιγά-σιγά και στο τέλος θα μείνουμε χωρίς ιστορία, έκθετοι στο μεταμοντέρνο, μικροαστικό καταιγισμό των αετωμάτων και των υαλοστασίων με κλασικίζοντα πλαίσια μαρμάρου, των Hondos Centers και των αντίστοιχων απερίγραπτων κατασκευών.

Η Αγορά της Κυψέλης διαθέτει το ήθος ενός κτιρίου στο οποίο τα εμπορεύματα έφεραν ακόμα ενεργά το χρηστικό στοιχείο, η συναλλαγή ήταν μια πραγματική ανάγκη και οι αγοραστές γνώριζαν, ενδεχομένως, τους καταστηματάρχες. Γι' αυτό, πλην της αρχιτεκτονικής, τυπολογικής και μορφολογικής της αξίας, είναι φορέας της ιστορίας ενός τύπου εμπορίου που η γενικευμένη σύγχρονη εμπορευματοποίηση απαξιώνει και εξαφανίζει.

Για όλους αυτούς τους λόγους η Αγορά της Κυψέλης, πολύτιμη εφεδρεία για μια μελλοντική ανάπλαση της συνοικίας, σημαντικό δημόσιο κτίριο του μοντέρνου κινήματος και ιστορικός χώρος συναλλαγών, πρέπει να κηρυχθεί διατηρητέα. Αυτή τη μάχη θα δώσουν όλοι οι αρμόδιοι επιστημονικοί φορείς και ελπίζουμε ότι, με τη συμβολή των κατοίκων, θα απομακρύνουν τα χέρια που πλανώνται απειλητικά πάνω από την πόλη.

Ελένη Πορτάλιου
Αρχιτέκτων, αν. Καθηγ. Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ

Κάτοικοι της Κυψέλης !

Εκπέμπουμε **σήμα κινδύνου!**

Χάνεται ο τελευταίος πνεύμονας πρασίνου στην καρδιά της Κυψέλης!

Ο καταπράσινος κήπος του Ιερού Ναού του Αγίου Αθανασίου, μεταξύ των οδών Κρίσης, Ερατούς, Πυθίας και Κοτυλαίου, μετόχι του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, **καταστρέφεται!**

Σύντομα τη θέση του θα πάρει ένα τεράστιο οικοδομικό **συγκρότημα 20.000 τετραγωνικών μέτρων !**

Αποτέλεσμα:

- ✓ **Καταστροφή** του τελευταίου πράσινου χώρου στην περιοχή
- ✓ ακόμα περισσότερη ατμοσφαιρική **ρύπανση**
- ✓ πολεοδομική **ασφυξία** των κατοίκων !!!!
- ✓ μεγάλη **κυκλοφοριακή επιβάρυνση!!!**

... και όλα αυτά σε μια **περιοχή χωρίς άλλα περιθώρια!!!!**
Σε μια περιοχή τα παιδιά μεγαλώνουν στριμωγμένα μέσα στα διαμερίσματα! Χωρίς **ούτε μία** παιδική χαρά!!!!

Έξω από την περίφραξη του χώρου υπάρχουν ακόμα οι μεγάλες πινακίδες με την ένδειξη: «Δήμος Αθηναίων. Χώρος προς Απαλλοτρίωση».

Γιατί δεν ολοκληρώθηκε ποτέ η διαδικασία απαλλοτρίωσης;

Τι, ποιος μεσολάβησε;

Πώς ένα θρησκευτικό ίδρυμα έγινε αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης;

Απευθύνουμε απεγνωσμένη έκκληση:

Να κηρυχθεί ο χώρος «Χώρος Πρασίνου».

Όχι άλλο τσιμέντο στην Κυψέλη !

Ας μην αφήσουμε άλλους να αποφασίζουν για το μέλλον των παιδιών μας!
Οι μπουλτόζες φτάνουν. **Μπορούμε να τις σταματήσουμε!**

Ελάτε όλοι στη συγκέντρωση

την **Πέμπτη 9 Μαρτίου**, ώρα 18.00

έξω από την **εκκλησία του Αγίου Αθανασίου**